

3ο Κεφάλαιο (σελ. 20-29)

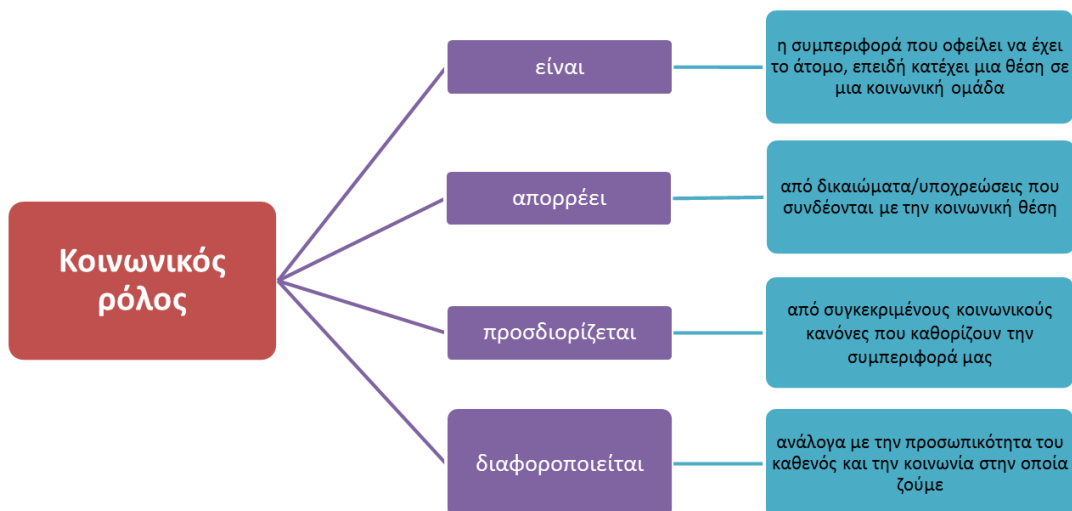
3.1 Κοινωνική Θέση (σελ. 21) – 3.2 Κοινωνικός Ρόλος (σελ.22)

Το άτομο εντάσσεται σε διάφορες κοινωνικές θέσεις κατά τη διάρκεια της ζωής του. Στις κοινωνικές ομάδες που συμμετέχει καταλαμβάνει μια **κοινωνική θέση**.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΟΜΑΔΑ	ΘΕΣΕΙΣ
Οικογένεια Σχολείο Επιχείρηση Πολιτικό κόμμα	γονιός, παιδί δάσκαλος, μαθητής εργοδότης, εργαζόμενος στέλεχος, μέλος

Οι κοινωνικές θέσεις αποδίδονται στα άτομα με βάση τα κοινωνικά τους χαρακτηριστικά.

Εξουσία που έχει το άτομο → ανάλογη της κοινωνικής του θέσης

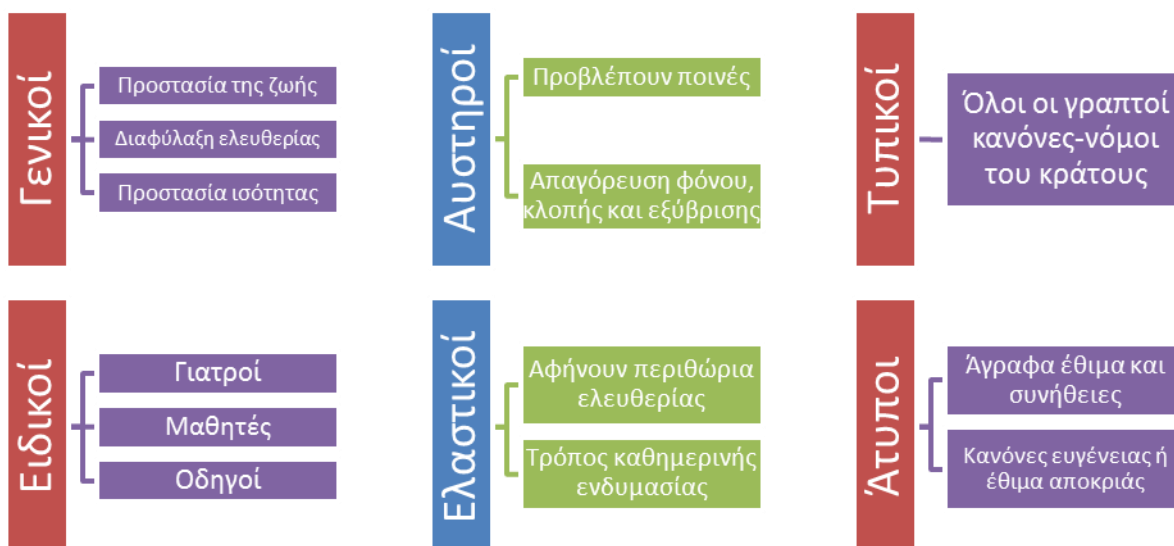

3.3 Κοινωνικοί Κανόνες (σελ. 23)

Κοινωνική αξία: η θετική εκτίμηση ως ιδιαίτερα σημαντικής μιας ιδέας ή μιας κατάστασης για τα οποία τα άτομα μπορεί να αγωνίζονται και να θυσιάζονται π.χ. αξία της ελευθερίας, αξία της ζωής.

Κοινωνικοί κανόνες: πρότυπα συμπεριφοράς που διαμορφώνονται με βάση τις κοινωνικές αξίες κάθε κοινωνίας ή κοινωνικής ομάδας.

Είδη Κοινωνικών Κανόνων

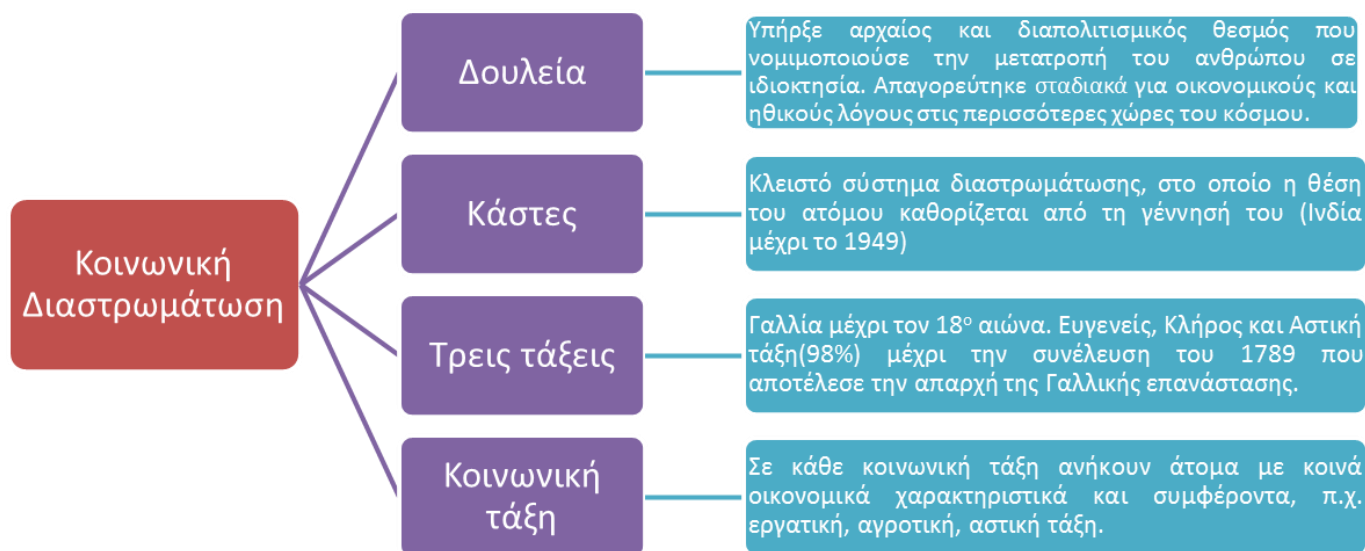

Ενδεικτικές Ερωτήσεις:

- 1) Τι είναι η κοινωνική θέση και πώς σχετίζεται μ' αυτήν η εξουσία που έχει κάθε άτομο στην κοινωνία όπου ζει; Πώς αποδίδονται στα άτομα οι διάφορες κοινωνικές θέσεις; Δώστε παραδείγματα. Ποια κοινωνικά χαρακτηριστικά είχαν περισσότερη σημασία στις παλαιότερες κοινωνίες και ποια σήμερα;
- 2) Οι δοτές κοινωνικές θέσεις στη σύγχρονη εποχή: μήπως και σήμερα η κοινωνική θέση που έχουν ορισμένα άτομα είναι συνάρτηση κάποιων εκ γενετής χαρακτηριστικών;
- 3) Οι κεκτημένες κοινωνικές θέσεις στη σύγχρονη εποχή: οι θέσεις στις οποίες οδηγούν σήμερα τα επίκτητα κοινωνικά χαρακτηριστικά είναι πάντα ανάλογες των χαρακτηριστικών αυτών;
- 4) Πώς οδηγείται το άτομο σε σύγκρουση ρόλων;
- 5) Ποια είναι τα είδη των κοινωνικών κανόνων και ποια η έννοια του καθενός; Δώστε ένα παράδειγμα για κάθε κανόνα.
- 6) Τι είναι η κοινωνική διαστρωμάτωση; Τι εννοούμε όταν μιλάμε για κλειστό και ανοιχτό σύστημα κοινωνικής διαστρωμάτωσης; Τι είναι η κοινωνική κινητικότητα και ποια είναι η βασική προϋπόθεση για να υπάρξει; Αναφερθείτε στα είδη κοινωνικής κινητικότητας.
- 7) Ποιες είναι οι βασικότερες αιτίες κοινωνικών μεταβολών; Με ποιους τρόπους πραγματοποιείται η κοινωνική μεταβολή; Ποιες συνέπειες έχουν οι κοινωνικές μεταβολές στο άτομο και στην κοινωνία;

3.4 Κοινωνική Διαστρωμάτωση, Κοινωνική Κινητικότητα (σελ. 25 – 26)

Κοινωνική Διαστρωμάτωση: η ιεράρχηση, δηλαδή η κατάταξη σε ένα σύστημα ανώτερης προς κατώτερη, των κοινωνικών θέσεων των ατόμων σε μια κοινωνία. Η κατάταξη αυτή γίνεται με βάση τα κοινωνικά χαρακτηριστικά που οι άνθρωποι κατέχουν.

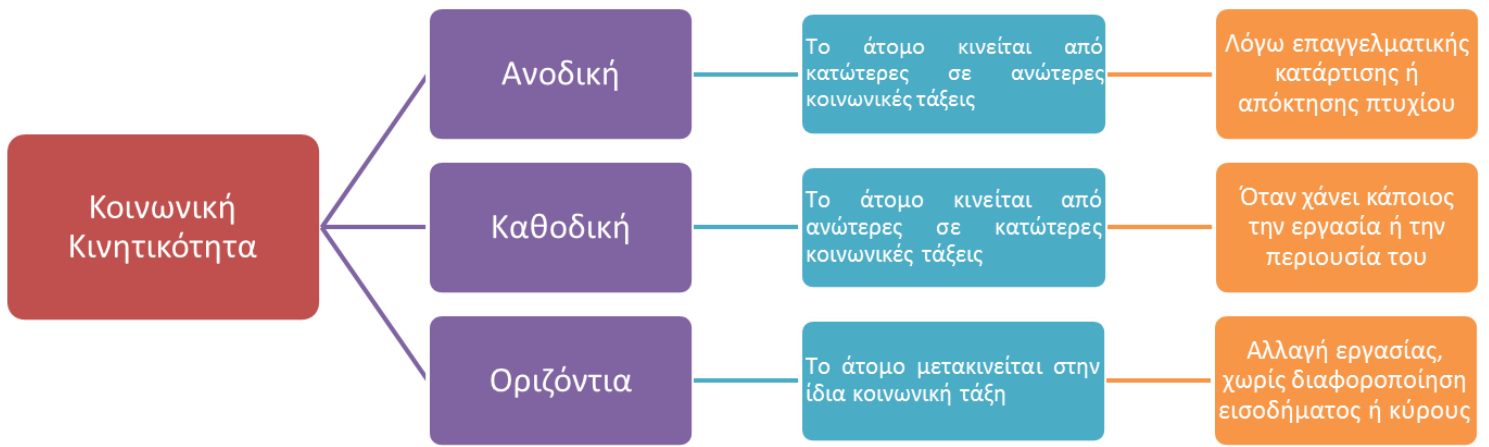

Κλειστό σύστημα κοινωνικής διαστρωμάτωσης → Η κοινωνική θέση του ατόμου παραμένει σταθερή (δούλοι, κάστες)

Ανοιχτό σύστημα κοινωνικής διαστρωμάτωσης → Η κοινωνική θέση του ατόμου αλλάζει (σύγχρονη εποχή)

Ισότητα ευκαιριών → Η δωρεάν παιδεία, η ενίσχυση και κατάρτιση ευάλωτων ομάδων, όπως οι άνεργοι, οι γυναίκες, τα άτομα με αναπηρίες, οι νέοι, οι μετανάστες, οι γυναίκες, είναι μέτρα που προσπαθούν να αμβλύνουν τις **κοινωνικές ανισότητες** σε βάρος συγκεκριμένων κοινωνικών ομάδων, δίνοντας δυνατότητα βελτίωσης της κοινωνικής θέσης των ατόμων.

Κοινωνική Κινητικότητα: η δυνατότητα μετακίνησης ενός ατόμου από μια κοινωνική τάξη σε άλλη (κυρίως μέσω της εργασίας, εκπαίδευσης, κατάρτισης, αλλαγής επαγγέλματος).

Διαγενεακή Κινητικότητα: κινητικότητα των ατόμων σε σύγκριση με την κοινωνική τάξη των γονιών τους (δείκτης κοινωνικής ανάπτυξης και ευημερίας).

3.4 Κοινωνική Μεταβολή (σελ. 27 – 28)

Κοινωνική Μεταβολή: η μεταβολή στην οργάνωση της κοινωνίας

